

Vejledende retningslinjer for opnåelse af merit for anden del af overbygningen af specialistuddannelsen i funktionelle lidelser (modul 7-10 inkl. supervisionsforløb)

På overbygningen undervises på et højere niveau end på grunduddannelsens moduler. Det drejer sig her om at styrke det teoretiske fundament i relation til tværfaglig behandling ved blandt andet at tilægge sig ny klinisk viden og erfaringer på området. Som en del af Overbygning II vil der desuden være et supervisionsforløb som også kræves opfyldt for at opnå merit.

Gennemført specialistuddannelse, dvs. grunduddannelse og modul 3-10 i overbygning I, vil give mulighed for, at man senere kan søge om at blive fagområdespecialist i funktionel lidelse forudsat, at man også har relevant klinisk erfaring. Kravene for at få merit er derfor skærpede ift. Grundmodul 1 og 2.

Hvis du ønsker at søge merit for overbygning II på specialistuddannelsen i funktionel lidelse, finder du nedenfor en vejledende beskrivelse af, hvad der kræves, for at du kan bevilges merit.

Som forudsætning for at kunne ansøge om merit på overbygning II, bedes du kunne dokumentere gennemført eller bevilget merit for grunduddannelsen (modul 1 og 2) og overbygning I, med fremmøde på minimum 80% af uddannelsen. Du bedes medsende dokumentation herfor ved enten deltagerbevis eller merit diplom for de pågældende moduler.

Krav

- 1) Dokumentation for opnået viden om min. 80 % af indholdet i det teoretiske modul sv.t. 6.5 dages undervisning.

Dette kan opnås ved at angive kurser og uddannelse svarende til overbygningens modul 7-10 eller længerevarende direkte erfaring med patienter med funktionel lidelse. Se det samlede program for Overbygning II her: [\[link til hjemmeside\]](#). Beskrivelse af kurser og/eller uddannelse bedes følge Uddannelsesudvalgets skabelon, så udvalget får alle de nødvendige oplysninger om kurset/uddannelsen. Skabelonen kan hentes her [\[link til skabelonen\]](#).

Hvis du søger merit alene på baggrund af klinisk erfaring med patienter med funktionel lidelse, bedes du angive årstal for dit arbejde med målgruppen og indholdet af dit arbejde. Vejledende bedes du have arbejdet minimum 1 år med patienter med funktionel lidelse som primære målgruppe og med de områder, som læringsmål for den teoretiske uddannelse omhandler. Antal år er således ikke i sig selv meritgivende, da din funktion ikke nødvendigvis opfylder læringsmålene. Læs derfor læringsmålene grundigt, som du finder længere nede i vejledningen.

Du bedes fremsende oversigt over ansættelser samt detaljeret beskrivelse af ansættelsernes indhold og evt. dokumentation heraf.

2) Dokumentation for gennemførelse af hvad der svarer til min. 80 % af supervisionsforløbet på overbygning II:

Som led i Overbygning II deltager man i gruppesupervision 5 hele dage à 6 timer. Du skal dokumentere, at du har modtaget supervision svarende hertil. Derudover er det supervisors opgave i forbindelse med supervision at vurdere, at deltagerne opfylder specifikke krav for at kunne få godkendt supervisionsforløbet. Du bedes derfor også forholde dig til disse krav beskrevet i kompetencekortet [link til hjemmeside] og få en underskrift fra din supervisor på, at du opfylder dem alle.

Opfyldelse af øvrige læringsmål for specialistuddannelsen

Ved fremsendelse af meritansøgning bedes du yderligere vedhæfte den dokumentation, som du finder relevant ift. at opfylde øvrige læringsmål. Det kan eksempelvis være beviser fra uddannelser, supervision, deltagelse i forskning, undervisererfaring og oplæg på konferencer. I nogle tilfælde vil Uddannelsesudvalget anmode om yderligere dokumentation.

I de tilfælde, hvor du ikke har et diplom eller andet dokumentation, bedes du desuden vedlægge en uddybende beskrivelse i forhold til de dele af uddannelsen, du ønsker merit for. Det kan fx være, hvis du i din afdeling har modtaget undervisning, som du ikke har et kursusbevis for.

Såfremt du søger merit på baggrund af en funktion, du har /har haft bedes du uddybe, hvad funktionen konkret indeholder. Det kan eksempelvis være en funktion som vejleder, hvor du bedes beskrive, hvad din rolle består i, hvor ofte du har denne funktion, og hvordan funktionen opfylder kravene i læringsmålene.

Læringsmål 7 (behandlingsfundamentet og den socialfaglige del af behandlingen)

Modul 7a: Overordnet forbedring af behandlingsfundamentet

Dette indledende modul sigter mod en generel indføring i det teoretiske fundament, som den tværfaglige behandling af patienter med funktionel lidelse hviler på, herunder at få kendskab til relevante behandlingstilgange inden for det bio-psyko-sociale område. Flg. temaer vil blive berørt:

- *Behandlingsfundamentet på voksenområdet, herunder den foreliggende overordnede evidens for behandlingstilgange ved funktionel lidelse og anbefalinger fra Sundhedsstyrelsen*
- *Behandling i et internationalt perspektiv*

- *Organisering af behandlingen i Danmark og den bio-psyko-sociale behandlingstilgang*
- *Håndtering af patienter med ko-morbiditet*
- *Multidisciplinær teamkonference (MDT) og tværfagligt samarbejde med gensidig respekt for faggrænser, herunder samarbejde med aktører i det øvrige sundhedsvæsen som fx forskellige lægefaglige specialer, psykologer, fysioterapeuter, psykomotoriske terapeuter, kiropraktorer og tandlæger*
- *Samarbejde med patientforeninger*
- *Eksistentielle elementer i behandlingen.*
- *Hvor langt kan vi behandle det psykiatriske i regi af funktionel lidelse?*
- *Specifikt ved psykiatrisk komorbiditet: hvornår er denne velbehandlet?*

Angiv hvilke relevante behandlingstilgange du har kendskab til eller arbejdet med og hvordan du har opnået denne viden og/eller erfaring.

Fx håndtering af patienter med komorbiditet, deltagelse i MDT-konferencer (hyppighed og form), deltagelse og bidrag til tværfagligt samarbejde (hyppighed, form og fagligheder), dit samarbejde med aktører i det øvrige sundhedsvæsen og patientforeninger (hyppighed, form, indhold og formål), samt hvilke metoder og redskaber du anvender til inddragelse af patientens livsomstændigheder og relationer i behandlingen

Modul 7b: Livsomstændigheder, relationer og det socialfaglige

At kunne inddrage patientens livsomstændigheder og relationer i behandlingen af patientens sygdom. At få kendskab til den socialfaglige tilgang til funktionel lidelse, inkl. behandlingsmuligheder i primær- og sekundærsektor samt kommunale støttemuligheder, sociallovgivning og attester. At opnå bevidsthed om egen rolle og faglige grænser. Specifikt sættes fokus på:

- *Livsomstændigheder og socialmedicin*
- *Det patientcentrerede samarbejde i et tværfagligt center*
- *Livsomstændigheder og stress*
- *Identificering og håndtering af stress ved belastende livsomstændigheder*
- *Forholdet til og inddragelse af pårørende og andre relationer*
- *Socialfaglig rådgivning og opfølgning*
- *Relevante samarbejdspartnere, herunder det kommunale system*
- *Kommunale støttemuligheder og sociallovgivning*
- *Skriftlighed/attester: Hvornår og hvordan udtaler vi os?*

- *Den gode afslutning efter endt sundhedsfaglig behandling, inkl. overgang til kommune o.a.*

Angiv dit kendskab til den socialfaglige tilgang til funktionel lidelse, inkl. behandlingsmuligheder i primær- og sekundærsektor samt kommunale støttemuligheder, sociallovgivning og attester.

Fx i hvilket omfang er det en del af dit kliniske arbejde? Hvilke redskaber eller metoder anvender du i arbejdet med identificering og håndtering livsomstændigheder? Hvor ofte og hvordan arbejder du med eller har kendskab til udarbejdelse af attester? Konkrete eksempler på dine erfaringer med samarbejde (med kommune og psykiatri) omkring patienter med funktionel lidelse: Hvordan har du samarbejdet? Hvad har din rolle i samarbejdet været? Hvor ofte? Hvor meget?

Læringsmål 8 (Biologiske tilgange til funktionel lidelse og håndtering af de sværest syge):

Modul 8a: Det lægefaglige perspektiv og højt specialiseret funktion

At få kendskab til den farmakologiske behandling af funktionel lidelse samt det øvrige lægefaglige behandlingsarbejde med patienter med funktionel lidelse, herunder:

- *Farmakologisk smertebehandling*
- *Psykofarmakologisk behandling af funktionel lidelse: forventelige effekter, bivirkninger og barrierer*
- *De nyeste tendenser og særlige indsatser, fx eksperimentel behandling af FL*
- *Håndtering af somatisk og psykiatrisk komorbiditet*
- *Højt specialiseret funktion for voksne, herunder fokus på særlige udfordringer og behandlingselementer i udredningsfasen, indlæggelsesfasen og ambulant efterværn.*

Angiv dit kendskab og/ eller din kliniske erfaring til den lægefaglige del af den tværfaglige behandling af funktionel lidelse.

Fx hvordan og hvor ofte anvendes farmakologisk behandling af funktionel lidelse i dit kliniske arbejde? Hvordan sikrer du dig nyeste viden om den farmakologiske behandling, tendenser inden for behandling og særlige indsatser? Hvordan håndteres og/eller opnås relevant viden om komorbiditet? Hvordan opnås kendskab til den højt specialiserede funktion?

Modul 8b: Kropslig behandling af funktionel lidelse

I dette modul er fokus på behandling i form af fysioterapi, psykomotorisk terapi og ergoterapi.

- *Aktivering; fra hverdag til specialiseret træning: Gradueret eksponering og generel fysisk aktivitet*
- *Energiforvaltning, herunder zoneredskabet, den gode pause og grænsesætning*

- *Lindring og håndtering af symptomer, herunder egen mestring af symptomer og symptomundervisning*
- *Regulering af nervesystemet, kropsfunktion og kropsbevidsthed fx via afspænding og vejtrækningsteknikker*
- *Manuel terapi og andre interventioner, herunder evidens for den terapeutiske alliance og kobling til det alternative område.*

Angiv dit kendskab og/ eller din kliniske erfaring til den kropslige del af den tværfaglige behandling af funktionel lidelse.

Fx Hvor ofte og hvordan tilegner du dig viden om den kropslige del af behandlingen af funktionel lidelse? Hvordan holder du dig opdateret på dette område? Hvilke redskaber og metoder anvender du i dit arbejde? Hvor ofte gør du brug af disse redskaber og metoder, og hvordan bruger du dem?

Læringsmål 9 (psykologisk behandling af funktionel lidelse):

At få kendskab til den psykologiske og psykoterapeutiske behandling af funktionel lidelse. Fokus er på de overordnede principper og evidensen i forhold til terapi ved funktionel lidelse. Der vil således ikke blive gået i dybden med principper fra de enkelte terapeutiske regninger. Modulet vil give en indføring i:

- *Overblik fra Overbygning I som afsæt (psykoedukation og nonspecifikke faktorerers betydning i psykologisk behandling)*
- *Emotionsforståelse og symptomhåndtering*
- *Relationsarbejde: involvering, roller og grænser*
- *Motivation, ambivalens og modstand*
- *Psykoterapeutiske behandlingsformer i relation til funktionel lidelse: kognitiv adfærdsterapi (KAT), 3-bølge KAT, Intensive Short-Term Dynamic Psychotherapy (ISTDP) og emotionsfokuseret terapi (EFT)*
- *Gruppepsykoterapi, inkl. fokus på individet i gruppen*
- *Terapi ved komorbiditet, fx traumebehandling*
- *Pårørendearbejde, parsamtaler og familiebehandling*
- *Organisatorisk: Hvem visiterer til og udfører psykologisk behandling?*
- *Digitale løsninger i behandlingen af funktionel lidelse.*

Angiv dit kendskab og/ eller din kliniske erfaring til den psykologiske del af den tværfaglige behandling af funktionel lidelse.

Fx hvordan og hvor ofte arbejder du med terapeutiske redskaber og metoder, samt hvilke? Hvordan er vægtningen af din erfaring med individuel terapi og gruppeforløb? Giv gerne konkrete eksempler på begge. Hvilke redskaber og metoder har du særligt kendskab til, som du ikke nødvendigvis anvender i dit kliniske arbejde? Hvordan og hvor ofte arbejder du med eller har kendskab til arbejdet med komorbiditet, pårørendeinddragelse og digitale behandlingsløsninger? Kom gerne med konkrete eksempler fra din hverdag.

Læringsmål 10 (behandling er særlige patientgrupper med funktionel lidelse):

Formålet med dette modul er at få kendskab til særlige behandlingsområder. Vi har prioriteret 1) behandlingen af børn og unge samt deres familier, 2) patienter af anden etnisk herkomst end dansk og 3) at sætte særligt fokus på tab og sorg. Endelig er modulet også afslutning på den teoretiske specialistuddannelse i funktionel lidelse.

Modul 10a: Børn og unge med funktionel lidelse

- *Behandling i pædiatrien, i børne-ungepsykiatrien og i fællesskab*
- *Behandling af evt. ledsagende psykiatriske lidelser*
- *Familieinddragelse og systemisk familiearbejde*
- *Overgange i behandling fra barn til voksen*

Modul 10b:

- *Sorg relateret til funktionstab og sekundære tab ved funktionel lidelse og håndtering heraf*
- *Etniske minoriteter og funktionel lidelse*
 - *Generelle aspekter mht. etniske minoriteter og behandling i sundhedsvæsenet*
 - *Funktionel lidelse i indvandrermedicinsk klinik*
 - *Brug af tolk i behandlingen*

Angiv dit kendskab og/ eller din kliniske erfaring til behandling af børn og unge og/eller patienter med anden etnisk herkomst, samt inddragelse af temaerne sorg og tab i forbindelse behandlingen af funktionel lidelse.

Fx hvordan og hvor ofte er du i kontakt med disse særlige patientgrupper i den kliniske hverdag? Hvordan opnår du viden og kendskab til dem og til det særligt at have fokus på sorg og tab under et behandlingsforløb?

Hvis du har særlig efteruddannelse, kurser eller lignende i forhold til disse patientgrupper, bedes du vedlægge dokumentation for dette.